Ч. 29. Львів, субота 25 марта 1922. Почтову належність оплачено гуртом, Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Виходить перед полуднем.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 40 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Санітарні відносини на Сході.

З рамени Союза Народів їздило в Росію двох відпоручників для прослідження санітарних відносин на Сході.

Образ, який подали вони після повороту на основі урядових даних — жахливий. Довідуємося з їхнього звідомлення, що по офіціяльним большевицьким даним в 1919 р. хорувало на пятнистий тиф понад 2 міліони людей, а в р. 1920 число піднеслося на 3 міліони.

Большевицькі власти на місцях не криються з тим, що ці числа є надто низькі і творять на ділі тільки незначний відсоток дійсного стану. Оскільки дочислиться скількість заразливих недуг на Кавказі, Сибірі та на Україні, і в деяких інших самостійних тепер частинах б. Росії, так загальне число тільки хорих на пятнистий тиф по інформаціям відподручників Союза Народів переходить 20 міліонів хорих за останні два роки.

Слід зазначити, що вр. 1921 поворотний тиф ще більше був поширений, ніж пятнистий. А коли додати, що в літі 1921 р. на Сході шаліла ще й сильна епідемія червінки, яка головно в Петрограді мала дуже тяжкий перебіг, що віспа і цинга ширяться щораз сильнійше, головно в місцевостях над Волгою, а на Україні все ще лютує холєра, головно в донецькім басейні і в губерніях Харківській та Катеринославській, — так перед нами стане жахлива вартина з дантейського пекла. Вкінці до сього лиха долучуються ще й венеричні недуги, які щораз більше спустошення роблять серед населення.

Вигляди а поліпшення сього розпучливого санітарного стану на Сході дуже пессимістичні. Як стверджує др. Микола Сисак у своїй кореспонденції з України в берлінськім лікарськім тижневнику (Deutsche Mediz. Wochenschrsft ч. 3, 1922). „поборювання епідемії є майже неможливе, бо недостає всего; бракує апаратів дезинфекційних, лікарств, добре заосмотрених шпиталів, видисциплінованого і вишколеного помічного персоналу, а перше всего брак грошей. Уряд здоровля в Київі мусів літом 1922 р. звинути цілу низку шпиталів.“

Яке воно характе ристичне: большевицька влада, розсяпаючи міліярди на агітації за кордоном, одночасно ...не має грошей на вдержаня шпиталів.

Епідемії на спілку з голодом, який що раз більші простори обіймає, десяткують населення на землях б. Росії. І не має виглядів, щоби сьому могла зараз дити негайна хочби як інтензивна поміч зовнішна.

Горстка божевільних олігархів довела богаті країни над беріг пропасти.

Холєра.

З Букарешту доносять: На основі одержаних тут звісток в богатьох місцевостях України вибухла пошесть холєри. Румунські власти поробили заходи проти занесення епідемії. (Руспр.)

Відрадне явище.

Заходом Головного Виділу „Просвіти,“ львівськоі філії Т—ва та всіх львівських і підльвівських читалень 21. с. м. у великій салі „Народного Дому“ відбувся народній концерт в память незабутнього Кобзаря України. В концерті взяли участь орхестральний гурток залізничників при читальні на Городецькім і мішані хори при читальнях на Жовківськім (дірігент п.М.Сидорак), Городецькім (дір. п. Г. Криштальський) і Личакові (дір. п. В.Чума), п. Ольга Козаківна з читальні на Клепарові (деклямація), О. Голдан з читальні на Богданівці (деклямація). Промову виголосив проф. Ом. Терлецький, голова львівської філії „Просвіти“. Концерт закінчився відспіванням „Заповіту“. Відспівали злучені хори читалень під упр. заслуженого дірігента д-ра М. Волошина. Барітонове сольо в „Заповіті“ відспівав оперовий співак п. Р. Орленко, член читальні Середмістя.

„Просвіта“ випередила сього року традиційний Шевченківський концерт, який звичайно устроював „Боян“ при співучасти хору акад. молоді, традиційний концерт, в якому виступали найкращі співацькі та музичні сили, на який попадали головним чином щасливці з поміж наших верхів.

„Просвіта“ сього року здобулася на сміливий, і, треба сказати, щасливий крок в святкованню памяти Шевченка. Кобзареве свято повинно бути всенароднім святом. В ньому повинні брати участь якнайширші круги суспільности. А то воно в останних часах переходило в свойого рода офіціяльний поклін, в звичаєвий обовязок. І часто траплялося у нас у Львові, що Шевченківське свято переміняллося в стилевий концерт, який поза не все щасливою промовою, нераз мав дуже мало щонебудь спільного з Кобзарем Було часто гарне виконання програми, була добірна публика, одначе не було враження, що зібралася вона в імя Кобзаря.

У второк 21. с. м. на естраді, виступали члени читалень. Були між ними заступлені всі верстви львівської громади.

Теж саме з численною публикою на салі. І був святочний настрій. Відчувалося, що тут зібралися діти одного народу, щоби пошанувати память національного пророка.

Відрадне явище.

Відрадне ще й тим, що перший в такім стилю народній концерт в честь Шевченка є наглядним показчиком росту наших сил у Львові і мірилом інтензивности праці серед тої частини українського Львова, яка найбільше наражена на удари денаціоналізаційної, пляново кермованої хвилі.

Велика Україна.

Вмираюча Україна.

В херсонській губернії із 154 тисяч голодуючих вмерло з голоду 3.181; захорівших є 43 тисячі. В Дніпровськім повіті із 21 тис. голодуючих умерло до Нового Року 280 людей. В Одесу щоденно приходять групи голодних, ледви посуваючихся Херсонців. (Руспресс.)

Калінін в Одесі.

До Одеси прибули Калінін і Петровський. Їм приготовлено святочну зустріч. У вагоні Калініна відбулася нарада військових і цивільних властей. В розмові із совітськими журналістами Калінін подав, що Поволже просто вимирає, весняних засівів нема. Лиш німецькі кольоністи завдяки міцним звязкам із заграницею справляться з весняним посівом. Калінін оглянув порт і кораблі з американським збіжем.

Він звернув увагу на численні знищені будівлі в Одесі і заявив, що навіть Ярославль менше знищений як Київ і Одеса. Ізза неможливости відбудувати знищені будинки власними силами, Калінін приказав здавати їх в аренду. Він оглядав теж одеські тюрми і з огляду на неймовірне положеннє увязнених приказав їх прочистити. Замісць нормального числа вязнів 600—700 в тюрмах находилося по 4 і більше тисяч. (Руспр.)

Раковський їде в Анґору.

Царгородський „Іллєрі“ повідомляє, що Раковський відвідає Анґору де буде вести переговори з Кемалем. (Руспр.)

Місія Червоного Хреста

Українська совітська місія Червоного Хреста виїзджає з Харкова до Варшави і Праги. З Праги удасться вона до Ґенуї на Міжнародню конференцію Червоного Хреста. (Русп(

Одеський совдеп.

Останні передвибори одеського совдепу дали 75 відсотків комуністів і 25 відсотків безпартійних.

Совітська Росія.

Повстання й голодні бунти.

Совітська преса несміло натякає на нові заворушення в ріжних місцевостях Росії. В сальськім окрузі Донської области повстали козаки. В Рязанській губернії на підкладі реквізицій церковних дорогоцінностей вибухли селянські заворушення; те саме помічається в Тульській губернії. З багатьох міст Поволжа приходять відомости про голодові бунти.

Совітське самоозначення народів.

Обєднання фіктивних закавкаських республик доконано створенням в Тифлісі одного спільного уряду для всіх республик. На чолі закавкаського совнаркому стоїть президія з трьох осіб: Мяснікова, Наріманова і Мдівані. Комісарами призначені: воєнних справ — Єліява, фінансів — Сванідзе, праці — Якулов, внутр. справ — Музабеков, залізниць — Шушков; на чолі Ч. К. стоїть Русанов. (Руспр.)

Новий виступ Троцького.

Перед своїм виїздом до Харкова на засіданню московського совіта, Троцький виступив з великою промовою про ґенуенську конференцію та про питання війни і мира Він заявив, що конечно треба зліквідувати справи білоґвардейців, еміґрантів і окраїнних держав, що намагаються використати ґенуенську конференцію для нового нападу на Сов. Росію. Підготовлюваний мілітарний союз Польщі й Фінляндії вимагає збільшення числа військ на західній границі. Троцький потвердив, що на основі урядових даних можна в найблизшім часі сподіватися вибуху повстань в українських ґуберніях, котрі будуть лише демонстрацією для відтягнення сил, Головний наступ відбудеться через Кавказ, щляхом нападу на Новоросійск і Батум. Троцький запевнював, що сов. влада зробить все, щоби не мати ні одного зайвого ворога і буде старатися полагодити непорозуміння з Фінляндією, Румуні

єю, Латвією і Естонією. На адресу білогвардейців заявив Троцький, що „ще вчасно складати до арсеналу гармати й зброю червоного террору“ (Руспр.)

На Кавказі.

В „Журналь д' Орієнт“ появилася стаття одного журналіста, що їздив на Кавказ. Між иншим подає він, що з Баку всю нафту забирає Москва, не лишаючи нічого для місцевих потреб. Плата робітників дуже нужденна. Всі спроби протесту кінчаються тюрмою. Робітників уважається мобілізованими. В листопаді страйкували залізничники, в грудні робітники промислових заведень в Баку, в січні артисти тифлїської опери. В звязку із страйками розстріляно багато сов. урядовців, обвинених в білогвардейськім заговорі. Дня 10. лютого проголошено в цілій Грузії страйк інтелігенції: адвокатів, учителів лікарів і ин. Вони організували демонстрацію проти большевицького режиму, та в ночі їх всіх виарештували. Рано ученики довідались про арешт своїх учителів, зірвали червоні прапори і на їх місце умістили жалібні. Більшу частину дітей теж арештовано, а декілька вбито в часі розгону червоноармійцями демонстрації дітей. (Рпр.)

Протест проти насилля.

Чехословацька народньо-соціялістична партія вислала до амстердамського і віденського інтернаціоналів таку телеграму: „Чехословацька соціялістична партія протестує проти нових насильств совітського уряду над російськими соціялістами і приєднується до просьби міжнародного пролєтаріяту, щоби російські соціялісти були віддані міжнародньому безпарт йному судови.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового“ у Львові, Ринок 10.

Мова фактів.

(Причинки до самоволї шкільних властей.)

6. Непризнавання іспитів з часів української влади.

Шкільні власти не признають важности іспитам зложеним за час української влади, хотяй відбувались перед комісіями, яких склад був майже той сам, що за австрійської влади. Так на пр. Софія Ремитилович зложила кваліфікаційний іспит в Станиславові в марті 1919. р. Шк. пов. Рада в Косові візвала її, щоби зголосилася до кваліфікаційного іспиту, бо шкільна львівська Кураторія не признала іспиту зложенею нею за української влади. Так само львівська Кураторія не ствердила важности патенту на учителя народних шкіл Василя Данилишина котрий в місяці марті 1919. р. здав учительський іспит до шкіл народних перд комісією в Станиславові, тому, „що цей іспит відбувся вправді перед комісією, установленою австрійськими шкільними властями але без відома директора іспитової комісії (красвого інспектора шкіл Івана Матієва“ (П.М. перебував в той час у Львові). Таке поступовання львівської Кураторії зроджує в українського учительства сумніви що до вартости і трівкости патентів і зарядження теперішних шкільних властей.

VII. Сваволя шк. пов. інспекторів.

В органі польського учительства „Глос научицєльскі“ Р. III.Н.2. на стр. 85. находить ся між иншим такий уступ: „ . . . że ks. Dutkiewicz, rz kat. znany powszechnie jako nieporczytalny awanturnik, sądownie kilka krotnie karany za różne przestępstwa, nadużycia, oszczerstwa z ambony, o bity wreście przez pokrzywdzonych publicznie w Brzozowie a wskutek tego jeszcze za czasów austr. suspendowany jako inspektor szk. w Brzozowie, został teraz w erze odbudowy szkoły polskiej, powołany na inspekturę do Bohorodczan.

Таких то людей покликує шкільна Кураторія на посади шкільних пов. інспекторів у схід. Галичині Тут мають вони нагоду патріотичними подвигами змити попередні свої гріхи і позискати аванси. В нагінці українського учительства, в нищенню українського шкільництва перелицитовуються ті герої із небувалим досі завзяттям. Пригадати хотяйби звісного Стефанцева, Рущинського, Мандичевського, Недзвецького Юзву цих фараонів українського учительства, що то нагадуватимуть часи найдикшої реакції і Північної Мадяр щини.

Шкільний пов. інспектор Лупіцкі (Снятин) веде шкільні справи без порозуміння з повною шкільною Радою, в якій на 17 членів засідає тільки один - одинокий Українець. Педагогічними справами майже не займається, а всю енергію зуживає лише в нищенню українського учительства і шкільництва. В місточку Заболотові находиться 2300 Українців, 360 Поляків і 2100 Жидів. Українці становлять майже половину населення. Істнує там 6 кл. мішана школа з польською викладовою мовою. Кружок У.П.Т, основав там з повідомленням властей українську школу. Перед двома місяцями явився інспектор Лупіцкі в школі і заборонив ведення науки. Колиж учителька вела дальше науку, жандармерія розігнала шкільну молодіж. В послідних тижнях розпочав інспектор Лупіцкі нагінку на приватні лекції по деяких селах як в Залучу, Русові, Волчківцях і пр. У Волчківцях заборонено читальни „Просвіти“ вести курс для поборювання неграмотности. Учит. Болюхова (Снятинщина) мусіла складати два рази присягу (10.X.1920. і серпень 1921.) заки одержала посаду і то з платнею від 1/IX.1921, коли то другий раз зложила присягу. В заінспектори залюбки змушують українське учительство до частійшного складання присяги. Невжеж переконані вони, що українське вчительство задивляється на накинену йому присягу інакше, як польське на приречення в часі української влади? Пригадую собі новинку Веку Нового з липня чи серпня 1919. р, в якій оди нпольський поручник чванився з того, що удалося йому обманути Українців в часі листопадових боротьб. Він зложив украінській владі присягу, яка мала помочи йому одержати таке заняття, що облегчило би йому вдістати потрібні для польської сторони інформації. Осягнувши ціль, старався переконати своїх товаришів, що його поступок не противиться засадам етики. На віщо отже ті комедії зі складанням присяги? Кождий український вчитель є передусім нерозривним членом своєї суспільности і в слушний час піде лише за її голосом.

Кураторія дала шк. інспекторови в Раві поручення надати регабілітованому учителеви Мульці посаду в Білій равського повіта. Інспектор в Раві заявив Мульці, що йому не дасть посади, бо „ма досць своіх“. На районовій учительській конференції в Ходорові заборонив Українцям інспектор Ґурчани забирати голос в українській мові. Але річ не в самій забороні. Роблять це з припоручення львівської Кураторії майже усі шкільні інспектори. Це передсмак автономії, передсмак ліберальної конституції демократичної републики. Поведення інспектора супроти українського учителя Пеленського, старшого управителя школи, що то зачав промовляти в українській мові. було таке, огидне, що дає наглядний доказ, як то шовіністична дурійка оволоділа зовсім шкільним надзір.

Жидачівський інспектор видав обіжник з дня 14. XII. 1921. р. ч. 3739, яким наказав всім зарядам шкіл закупити для кляс годло Паньства Польскєго і портрет Начельніка Паньства а надто заявив, що в часі візитацій жадатиме в кождій школі, щоби шкільна молодіж уміла поправне і пєкнє одсьпєвац: Роту Конопніцкой, гимн: „Боже цось Польске“ і „Єще Польска нє згінела“! Прошу уявити собі чисту українську школу (бо цих двох—трох латинників, що так само не знають польської мови як і українські діти, годі уважати за Поляків) де український учитель, хотячи оминути шикани зі сторони шк. інспектора, мисітиме кривити своєю і діточою душею. В давній австрійській державі співали ми гимн в українськім перекладі, який бодай не ображував наших народніх почувань.

(Продовження буде.)

Перед конференцією в Ґенуї.

Порядок дня ґенуенської конференції.

„Прагер Прессе“ доносить з Риму, що підготовні праці до генуенської конференції покінчені. Випрацьований отсей матеріял:

I. Принятя до відома резолюції конфеенції в Каннах, в основу якої лягли вказівки для ген. конференції.

II. Порядок нарад:

На першому місці стоїть питання про відновлення зносин з Росією і про можливість визнання совітської влади. З чотирьох комісій, що займалися підготовною працею, перша комісія розглянула російське питання. Там є такі точки:

1. Визнання або невизнання Росії. Комісія не вважає себе компетентною вирішити це питання і рахується з можливістю або визнати сов. Росію як на лідницю царської Росії з всіми юридичними, політичними і економічними наслідками, або як нову державу, до котрої повинні бути приноровлені всі правила міжнародніх відносин.

2 Визнання довгів з боку Сов Росії. Комісія прийшла до такого заключення: питання про визнання довгів тісно вяжеться з питанням про визнання сов. влади. В разі визнання сов. влади питання про довги знову підходить під розгляд залежно від характеру визнання а саме, залежно від того, чи визнають Сов. Росію наслідницею царської, чи новою державою.

3 Питання гарантій при торговельних зносинах з Сов. Росією. Розгляд економічних можливостей і взаємовідносин Сов. Росії до инших держав.

4 Питання створення в Росії консулятів, офіційних агентур і охоронони чужинців.

Число делеґатів.

Число учасників ген. конференції заповідається дуже велике. Як доносять з Риму, Англія вишле 110 делегатів (з Л.Джорджем Керзоном) Бельгія 14, Швайцарія 8, Німеччина 80, Італія 110, Японія 100, Швеція 10, Норвегія 8, Данія 10, Голяндія 10, Люксембург 4, Еспанія 15, Португалія 9, Угорщина 7, Австрія 6, Югославія 12, Польща 40, Лотва 6, Литва 7, Естонія 24, Чехословаччина 30, Фінляндія 7, Росія 80, Румунія 22, Греція 22, Альбанія 2. Число французьких делєгатів ще не усталене.

Присилайте передплату!

Ліквідація Австр.-уг. Банку і коронові банкноти.

Після мирових договорів, заключених в Сен Жерменії Тріянон поміж Австрією і Угорщиною а державами Антанти, вирішено ліквідацію Австро-угорського Банку і від імени комісії репараційної установлено для цього ліквідаторів. Минулого тижня закінчилися у Відні переговори, ведені між тими ліквідаторами а представниками східних держав (Nachfolgestaaten) бувшої Австро-угорської монархії. Дійшло іменно до згоди що-до основних засад ліквідації, так що її можна уважати за вирішену а тим самим і Австро угорський Банк, який був від 1816 р. інституцією управленою до видавання нот (банкнотів) для цілої монархії, перестає істнувати, а остає лише як приватний нотовий банк теперішної австрійської, невеликої держави

Найважнійшою точкою осягненого порозуміння є справа розділу активів і пасивів Банку. Принято засаду, що надвишка яка остала ліквідації по заплаченю довгів, розділяється поміж наслідні держави після усталеного ключа. Акціонери не моють пра а на цю надвишку а лише на деякі, виразно застережені предмети, головним чином будинки у Відні: в Австрії що є власністю банку.

Головну частину активів банку становить резерва золота, яка пред ставляє приблизно 200 міліонів золотих корон. Ця золота ре ерва розділяєсь поміж поодинокі наслідні держави після усталеного ключа однак поки що не подано ще до публични го відома. Після того самого ключа розділюється і відповідальність за видані Австро-угорським Банком ноти. Цей розділ улекшений через те, що більша частина наслідних держав приняла ноти, які находилися в обігу на своїй території, за свою дежавну валюту. Чи там перестемплювала їх відтак або виміняла на свої державні ноти.

Тут хочу звернути увагу на одну для нас немаловажну справу. О скільки знаю, між нашими селянами остало сь чимало давних коронових нот, які числити можна багато міліонів. Селяне уважають їх за добрий гріш і переховують до слушного часу. По переведенню ліквідації Австро-угорського Банку буде певно визначений речинець, в якім всі давні його ноти мають бути предложені, а по якім будуть узнані неважними. Будучи ще в Льондоні на весну 1921 р. читав я в англійських газетах урядові зазиви австрійського посольства щ би банкноти Австрійського Банку, які находяться в приватних руках, до кількох місяців (речинця собі не пригадую) зголосити в австрійськім конзуляті. Можливе, що було це в цілі зібрання евіденції, скільки тих нот находиться за границею. Безсумніву буде тепер знову оголошений якийсь ексклюзивний речинець.

Нашим фінансовим інституціям на провінції треба як найскорше подбати, щоби селяне поскладали у нас за посвідками коронові ноти та поучили їх, що інакше ті гроші стратять усяку вартість, а відтак віднестися з тим до наших центральних львівських інституцій, які мусять завчасу постаратись о як найкористнійше їх зреалізування.

д-р Я. Олесницький.

РІЖНІ ВІСТИ.

Вислід конференції представників Карпатської України з чеським урядом.

Конференція чеського уряду з представниками Карпатської України покінчилася. Вона мала характер головно інформаційний, а як її позитивний вислід треба примітити знесення в недовзі виїмковото стану (наглі суди, цензура). Одначе вибори покищо віложено.

Міжнародна санітарна конференція у Варшаві.

Дня 20. марта розпочалися в Варшаві наради міжнародного санітарного зїзду. Президентом трьох головних комісій вибрано Англійця, Німця та Італійця.

Чума в Сов. Росії.

По донесенням з Ревеля вибухла в Саратівській губернії чума. (ПАТ)

Кемалісти йдуть вперед.

Мезопоталії доносять прозначну Концентрацію Кемалістичих військ, які на днях зайльуть простір між Євфратом і Тичром.

Комуністи в Берліні.

З Берліна доносять. В часідомової ревізії у мужа довіря комуністичної партії. Арендта поліція викрила іскрову стацію, уладжену по найновійшим вимогам техніки, та приписи щодо іскрової телеграфічної служби. Арендт утік. Проти нього і комуністичного члена міської ради Григлевича заряджено слідство о державну зраду.

„Берл. Тгбт." пище, що між найденими документами находиться нлян телефонічних получень берлінської поліції. Найдений іскровий апарат був т. зв. відборною стацією і приймав безпосередні розмови з Москви.

20. ц. м. відбулася в Берліні комуністична маніфестація. Напсі на хоругвах були звернені проти податків, продовженню робітного дня т роти доріжні.

Ленін хорий.

Совітський уряд запросив в Москву до хорого Леніна проф. д-ра Клемпефера з Берліна.(ПАТ)

В Ірляндії кипить.

Рух малькоитентів в Ірляндії росте. В Ульстері і полудневій Ірляндії невдоволені понищили мости і дороги. Провідники провізоричного правительства нараджуються, як втихомирити заворушення. Утворено летучі сотні для вдержання спокою на загрожених місцях.

Революція в Індіях.

Дейли Екопрес пише, що по арештованню англійськими властями Гандіого прийшли до керми повстанням непокликані люде, які не мають почуття відвічальности за свої вчинки і всяким робом підбурюють до повстання.

Скірмунт вибирається до Парижа

„Журналь де Дебат" містить вістку про близьку поїздку Скірмунта до Парижа і Льондону з метою анальогічню до недавної поїздки до недавної поїзку Бенеша та заперечує німецькі поголоски, начеби Польща приступила малої антанти.

Терористичні виступи Японців.

На днях в Токіо перед головним входом до цісарської палати згинув один чоловік наслідком передчасної експльозії бомби, яку мав в убранню. При забитім найдено листи з острими нападама на членів правительства. В останніх днях богато визначних політиків одержало листи з погрозами,

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число „Гром. Вістника" підпало конфіскаті польської прокураторії за три місця вступної статті (6).

— **Театр.** В суботу дня 25. марта пополудни вистава Молієрової комедії: „Тартюф" виключно для шкільної молоді. Вечером романтична опера Легара „Циганська любов". — В неділю 26. марта поп. драма Кропивницького „Дай серцю волю", вечером „Батько", драма Стьіндберга. — Білети продає раньше Народна Торговля в годинах від 10 — 1 перед пол. і від 5 — 7 пол.

— **Арештованнє.** В понеділок дня 20. ц. м. приїхав до Торок пов. Сокаль комісар сокальського староства і в супроводі державної поліції з Торок перевів ревізію у місцевого пароха о. Петра Гарасимчука, якого опісля відведено до повітового суду в Сокали. Тут списано з арештованим протокол, під замітом злочину головноє зради з 58. § к. з. Арештуваннє о. Гарасимчука спричинило відчитаннє і поясненнє арештованим Пастирського Листа перемиського єпископа Коциловського з приводу смерти папи Венедикта, та молитви за Народ, приказаної ординарятським розпорядком ч.56. з 1922, р. Кромі о. Гаравимчука той сам комісар арештував в Тороках студ. унів. Василя Калепу та студ. Михайла Мончака з Бишева. Арештованих відставлено до сокальської тюрми. Вечірним поїздом тогож дня відставлено о. Гарасимчука до слічної тюрми на Баторія н Львові

— **„БУДЯК"** ч. 6-7. вийде на днях в подвійному обємі і коштуватиме 150 мп.

— **Заклик до „Тухольців"** В Тухолі остає до нині іще 24 старшин У. Г. А., в тім кількох стрільців. Ім здається не скоро усміхнеться воля. Від падолиста м. р. здержано звільнення. Наближаються Великодні Свята. Звільнені Тухольці не можуть позабути на своїх „активних" товаришів, які остали там ... за дротами... Кождий з нас обовязаний післати їм святочного гостинця від себе та знакомих. Адреса для збірних посилок: Манько Василь Табор інтернованих в Тухолі на Поморю. Адресувати по польськи. П. Ш.

— **Чи справді?** Нас інформують, що в неділю, 26. ц. м. має відбутися у Львові засіданнє управи української соціял-демократичної партії. На зазив Кавтського думає партія приєднатися до протесту всіх соціялістів проти ганебного насильства чрезичайки надв 47 соціял-революціонерами. Крім того партія має намір віднестися до усіх трьох інтернаціоналів з протестом првти московсько-більшевицької окупації України та візвати міжнародний пролетаріят до акції в користь знесення окупації всіх українських земель. В тій справі навязується тісне порозуміннє між галицькою У. С. Д. П. і наддніпрянською У. С. Д. Р. П.

— **Перед загальними зборами Сокола.** Воєнне лихоліттє всеж таки не задавило Товариства. Правда, приготований на 1919. рік здвиг в тисячеліттє панування Ярослава Мудрого і 25 ліття істнування Сокола Батька не відбувся, бо назрів момент, який покликав членів нашого Товариства до сповнення о много важніщих завдань. Помимо тяжких умов, Старшина не дармувала. М.и. поставлено паркан довкруги „Українського Городу" коштом 600.000 Мп. (заслуга теперішного голови д-ра М. Волошина), старалася о відшкодованнє за воєнні шкоди, в послідне в одностроях виступив Сокіл в святі мартовім 1918 р.

Що робота не пішла тим розмахом, як перед війною винен брак відповідного поміщення. Та тепер, як зачуваємо, в скорі буде віддана внова Соколови Батькови до ужитку саля в „Дністрі", а тим самим буде можна устроїти пожарні курси вести канелярію, провадити руханку і працювати над оживленнєм цілої організації.

Збори заповідаються користно, бо на дневнім порядку вибір цілої Старшини, справа остаточного закупна площі. До війни мали ми у Львові 5 руханкових товариств. Тепер відновлено покищо два з них, Сокіл Б. і Повітова Січ. Збори відбудуться 24. с. м. з огляду на Шевченківський концерт точно о год. 6. вечером в салях Української Бесіди.

— **„Новий Рух."** В Торках к. Сокаля арештовано. Петра Герасимчука і студента Василя Колясу, в в Збишові студента Михайла Мончака. За причину подано § 58.

— **Довкола друкарського страйку.** „Вперед", який в своїм крайнім фарисействі грає чисто театральну роль заступника робітничих інтересів, в ч. 60 виступив з апострофою до голови Наук. Тов. ім. Шевченка п. др. В. Щурата, пишучи: „Ми сподіємося, що голова товариства і ректор українського університету др. В. Щурат, а також і инші члени виділу прихиляться до домагань робітників і урухомлять свою друкарню". Супроти того звернулися ми із запитом до п. др. В. Щурата: яке становище займає Виділ Наук. Тов. ім. Шевченка до друкарського страйку? У відповідь на запит одержали ми отсе пояснення: До всіх попередніх страйків Виділ Тов-а не вмішувася, лишаючи поладнання справи управі друкарні. Вістка „Впереду" про засідання Виділу Тов. посвяченого справі страйку, просто виссана з пальця. Але мушу замітити, що вид. діяльність Тов-а стоїть тепер так, що в разі піднесення коштів друку Тов-у безумовно прийдеться значно зредукувати друкрняний рух. Тов-о кінчить тепер друкувати, „Записки" і „Українську ботанічну термінольогію". Ці видання, які принесуть величезний дефіцит, зїли вже всі засоби Тов-а і ті дрібні зиски, які осягано шкільними виданнями. Ясно, що при підвишці Тов о мусілоб майже припинити свою видавничиа діяльність. Щож до самого страйку, то Тов-о не викликало його і тим самим не є покликане його перше ліквідувати.

— **Помилка.** В ч. 27. у відділі „Станиславівський Вістник" находиться звіт із загальних зборів Української Бурси в Тернополі. Через помилку цей звіт, приналежний до „Тернопільського Вістника" попав у „Стан. Вістник".

— **Бандитизм процвітає.** В неділю 19.цм. о год. 5. рано замордовано в Городку ягайл. купця Корба. В Пісках к.Щирця вбив хтось ножем господаря Гната Говенка, коли той в ночі вийшов на подвіря. В неполомицьких лісах убив хтось лісничого Зєлєневського. Це вже друге убійство втих лісах.

— **Преса в Німеччині.** По статистичним обчисленням в Німеччині виходить около 4.000 часописів, з яких 28 має наклад поверх 100.000, 53 до 100.000, 555 до 50.000, 583 до 10.000 і 2470 до 5.000 примірників. Десята частина тих газет належить до соціялістичної преси. Буржуазна преса числить 25 міліонів передплатників, соціялістична 4 міліони.

Рух вукраїнських товариствах.

Загальні збори товариства ім. Св. Апостола Павла відбулися дня 7. с. м. при дуже значній участи членів. Явилося більш як 100 священиків зі всіх трех дієцезій і з ріжних сторін нашого краю. Обговорювано богато актуальних справ. А особливо живу дискусію викликали оба реферати: 1) Про оживлення організації серед духовенства і 2) Про хиби нашого духовенства в нинішній хвилі. Головою Товариства вибрано: о. Дамяна Лопатинського, заступником голови: о. Юліяна Дзеровича. Членами виділу: о.д ра В. Лабу, секретарем, о. Дуткевича касієром, о. Л. Лужницького, Д-ра Яр. Левицького, Дра Г. Костельника і В. Садовського. Заступниками виділових: о. І. Алексевича, о. В. Кузьму і о. Кисіля.

ОПОВІСТКИ.

Народній театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, 25. марта: пополудни вистава комедії „ТАРТЮФ" виключно для шкільної молоді, вечером пятий раз „Циганська Любов", романтична оперета на 3 дії ф. Легара.

Неділя, 26. марта: попол. „ДАЙ СЕРЦЮ ВОЛЮ", драма на 5 дії М. Кропивницкого, вечерлм другий раз „БАТЬКО". драма на 3 дії А. Стріндберга.

Початок попол. вистав о год. 3, вечером о годині 7·30.

Білети в ціні від 500 – 200 Мр. продає „Народня Торговля", а в день вистави від год. 4·30 попол. Каса театру.

Тов. ім. П. Могили. В неділю, дня 26. марта — викладає радник др. Р. Ковшевич, про: Основні проблєми юріспруденції а математична фізика. — Саля Т-ва „Українська Бесіда" — Народ. Дім І. пов. — Початок о 5. год. по пол. Вступ вільний — добровільні датки приймається з подякою.

Товариші, котрі 1897. р. складали матуральний іспит в гімназії в Коломиї, прошу о подання адреси в ціли порозуміння що до уладження 25-літного зїзду. За комітет: Маріян Шефер, нотар в Немирові.

940

Читальня Просвіта при вул. Жовківській ч.62 улаштовує в неділю дня 26. марта о годині 6. вечером КОНЦЕРТ в честь Т. Шевченка. Вступ за добровільними жертвами на фонд будови власної домівки —

Виділ

Ширші членські сходини „Союза Українок" відбудуться. 31, марта о год. 5. вечером в домівці Т—ва. (Народний Дім) О численну участь просить Виділ.

Загальні Збори Кружка Українського Пед. Тов. в Бережанах відбудуть ся в неділю дня 2 квітня 1922, о год. 3 по пол. в домі „Стара почта". Тому, що в р. 1921 власти заказали Збори, просить Кружок усіх своїх членів конечно взяти участь в Зборах. Справа вельми важна.

За Кружок У.П.Т.

Гнат Мартинець голова. *Лев Крипякевич* секретар.

ЗАСІДАННЄ Просвітної Секції Союза Українок відбудеться в понеділок 27. с. м. о год 6. вечер.

Важне для Бережанщини. Кружок У. П. Т. в Бережанах отвирає з днем 1. квітня 1922 підготовляючий курс до першої гімназ. кляси. Зголошення в Управі Української Бурси ул. Райська. Місячна оплата 600 Мп. Удержанє власне.

За Кружок У.П.Т.:

Гнат Мартинець голова. *Лев Крипякевич* секретар.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма.

З друкарні Спілки „Діло".